Συνέντευξη με την Κατάληψη της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

επιμέλεια: Στέφανος Μπατσής

Η κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου, το νομοσχέδιο της πανεπιστημιακής αστυνομίας σε συνδυασμό με μια δέσμη μέτρων πειθάρχησης και επιτήρησης, αλλά και τα νομοθετήματα που επίκεινται και πιθανολογείται πως θα εδραιώσουν έτι περισσότερο την εντατικοποίηση και υπερεξειδίκευση των σπουδών, έρχονται να αναδιαμορφώσουν το Πανεπιστήμιο ως έναν από τους θεσμικούς τόπους της εκπαίδευσης αλλά και ως έναν δημόσιο χώρο με ιστορικό, πολιτικό και κοινωνικό βάθος. Οι εξελίξεις αυτές έχουν ενεργοποιήσει αντανακλαστικά εντός κι εκτός πανεπιστημίων, με τις σχετικές συζητήσεις να δίνουν και να παίρνουν, εκδηλώσεις λόγου να διοργανώνονται σε τακτική βάση, μαζικές κινητοποιήσεις να ξετυλίγονται στους δρόμους των μεγαλύτερων πόλεων της επικράτειας και, προσφάτως, πρυτανείες και πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις να καταλαμβάνονται σε Θεσσαλονίκη, Γιάννενα και Ναύπλιο. Παρακάτω ακολουθεί ένας σύντομος διάλογος με μέλη της Συνέλευσης της Κατειλημμένης Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μιας δράσης με πείσμα και όραμα που τεντώνει τις πολιτικές μας κεραίες και εμπνέει σε μια κατεύθυνση νέων συνθέσεων και προοπτικών.

Βαβυλωνία: Διαβάζουμε με ενδιαφέρον στην ανακοίνωση σας την αναφορά της Κεραμέως στο «επόμενο νομοσχέδιο για την παιδεία». Χωρίς να γνωρίζουμε το ακριβές περιεχόμενό του, αλλά υποψιαζόμενοι την κατεύθυνσή του και συνδυάζοντάς το με το παρόν νομοσχέδιο της καταστολής και της πειθάρχησης, παρατηρούμε μια συντονισμένη προσπάθεια της κυβέρνησης να μετασχηματίσει το πεδίο της ανώτατης εκπαίδευσης συνολικά και

σε βάθος. Θα θέλαμε να σταθούμε λίγο σε αυτή την –ήδη προεκλογικά αναγγελθείσα– διαδικασία• στο πώς μεθοδεύεται, στο πώς υλοποιείται, σε ποιες τομές και ασυνεχείς προχωρά• εν τέλει στο τι τοπίο διαμορφώνει για το πανεπιστήμιο, αν το σκεφτούμε όχι ως ένα άθροισμα ντουβαριών αλλά ως κάτι πιο σύνθετο και ιστορικό.

Συνέλευση Κατάληψης Πρυτανείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: Αρχικά, βάσει των τελευταίων εξελίξεων, παρατηρούμε μια προσεκτικά σχεδιασμένη προσπάθεια του κράτους για νομοθετική περιθωριοποίηση των Πανεπιστημίων. Σύμφωνα με τον καινούργιο Νόμο Κεραμέως-Χρυσοχοΐδη, τα Πανεπιστήμια μετουσιώνονται από έναν χώρο πολιτικής ζύμωσης και προώθησης του ελεύθερου διαλόγου, σε «σύγχρονα εργοστάσια» υπερεξειδικευμένου και πειθήνιου εργατικού δυναμικού. Οι άλλοτε δημόσιοι χώροι, που ανήκαν όχι μόνο στους φοιτητές, αλλά και σε όλη την κοινωνία, δέχονται επιθέσεις από το κράτος, με σκοπό τη συρρίκνωση και τη διάλυση τους. Είναι ξεκάθαρο σε όλους και όλες μας ότι η κυβέρνηση θέλει αυτούς τους χώρους αποστειρωμένους από οποιαδήποτε κοινωνική ή πολιτική διαδικασία, έτσι ώστε τα υποκείμενα που τους συνθέτουν να διεκπεραιώνουν αυστηρά και μονόχνωτα τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις.

Εν συνέχεια, οι διαδικασίες που αποστρέφονται είναι αυτές που δημιουργούν ρήγματα κριτικής σκέψης απέναντι στο υπάρχον. Αυτές είναι τα φεστιβάλ, οι πολιτικές διαδικασίες, τα κέντρα αγώνα και οι συζητήσεις, τόσο μεταξύ των φοιτητών όσο και, εν γένει, με την υπόλοιπη κοινωνία, οι οποίες είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι δημιουργούν τις συνθήκες για γεγονότα όπως ο Μάης του ‘68, αλλά και το Πολυτεχνείο, το οποίο μοιάζει πιο επίκαιρο από ποτέ. Ως προς αυτή την κατεύθυνση, τα βήματα που ακολουθούν είναι συγκεκριμένα και μεθοδευμένα. Σε πρώτη φάση, η κυβέρνηση προσπαθεί να απονομιμοποιήσει κοινωνικά τα Πανεπιστήμια, προβάλλοντας ως κυρίαρχο αφήγημα αυτό της ανομίας και δημιουργώντας, παράλληλα, μια επίπλαστη κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, η οποία χρήζει άμεσης κρατικής παρέμβασης. Στη συνέχεια, σειρά έχει η νομοθετική επικύρωση της

διευθέτησης του εν λόγω ζητήματος, η οποία γίνεται σταδιακά με την κατάργηση του ασύλου και οδηγείται σε κορύφωση με τη ψήφιση του Νόμου Κεραμέως-Χρυσοχοΐδη, συνθήκη η οποία όμως δεν τελειώνει εδώ, καθώς ήδη ετοιμάζεται το επόμενο Νομοσχέδιο με σκοπό την περεταίρω ιδιωτικοποίηση των Πανεπιστημίων. Προοικονομία της επιβολής του κράτους ήταν τα γεγονότα στην ΑΣΣΟΕ τον περασμένο Νοέμβριο, τα οποία αποτέλεσαν την πρώτη πράξη ενός βίαιου θεάτρου του παραλόγου και είχαν ως φυσικό επακόλουθο την εκκένωση της Πρυτανείας του ΑΠΘ. Έκτοτε, η απειλή της «δροσερής πνοής της δημοκρατίας» αποτελεί βίωμα όλων των φοιτητών που καταλαμβάνουν πανεπιστημιακούς χώρους. Αυτό το βίωμα είχαμε την τύχη να είναι και δικό μας, καθώς την πρώτη μέρα, ή μάλλον το πρώτο βράδυ της κατάληψης στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, απειληθήκαμε με εκκένωση, η οποία απετράπη από τις πρυτανικές αρχές.

Β.: Από το 2010 διαπιστώνουμε πως η «νομοθέτηση της κρίσης» αποτρέπεται εξαιρετικά δύσκολα, αλλά αφήνει ανοιχτά παράθυρα για ευχάριστες εκπλήξεις κατά την προσπάθεια εφαρμογής των όποιων νομοθετημάτων. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε όπως ψηφίστηκε – εν μέσω πανδημικής κρίσης, γενικών απαγορεύσεων και στοχοποίησης των κινητοποιήσεων ως γεγονότων υπερμετάδοσης του ιού. Ας μην ενδώσουμε στο κλισέ της «κατάργησης στην πράξη», αλλά, όντως, τι κάνουμε τώρα; Ποια θα πρέπει να είναι η πορεία την πραγμάτων για όσους επιθυμούν την ανατροπή των συσχετισμών εντός κι εκτός πανεπιστημίου από μία αυτόνομη σκοπιά;

Σ.Κ.Π.Π.Ι.: Οι πρακτικές της κυβέρνησης δεν μας είναι ούτε άγνωστες, ούτε μας εκπλήσσουν, αφού το δήλωσαν ρητά και με απροκάλυπτη χυδαιότητα ότι η συνθήκη του κορωνοϊού αποτελεί για αυτούς μια μεγάλη ευκαιρία, τώρα που η κοινωνία είναι μουδιασμένη, να υλοποιήσουν, σε όλους τους τομείς, τις ιδεοληψίες τους. Αυτό δεν είναι μια κάποια δική μας κινδυνολογία, αλλά η πραγματικότητα που βιώνουμε εδώ και έναν χρόνο, όπως επικυρώθηκε και από τις δηλώσεις Κυρανάκη, σε γνωστό τηλεοπτικό σταθμό.

Εμείς, αυτό που επιδιώκουμε, μέσω οριζόντιων διαδικασιών,

είναι η επανανομιμοποίηση των Πανεπιστημίων και η αποκατάσταση τους ως χώρων κοινωνικής και πολιτικής συνδιαμόρφωσης. Απέναντι στη δυστοπία που ζούμε, οι καταλήψεις μας γίνονται κέντρα αγώνα, οι οποίες οργανωμένα από τα κάτω και αμεσοδημοκρατικά, πειραματίζονται για έναν άλλον κόσμο με μια άλλη προοπτική. Όταν λέμε 10, 100 δεν είναι αρκετές, δεν μένουμε σε μια συνθηματολογική διατύπωση, αλλά για μας αποτελεί μονόδρομο, έτσι ώστε να αλλάξουν οι κοινωνικοί συσχετισμοί, καθώς τον τελευταίο λόγο θα τον έχει πάντα η κοινωνία.

Β.: Ίσως ένα θέμα για το οποίο έχει χυθεί παραπάνω ψηφιακή μελάνι απ' όση μας χρειαζόταν είναι η σχέση των ενσώματων πολιτικών δράσεων μεγάλης κλίμακας με τη διάδοση του κορωνοϊού αλλά και η ενδεδειγμένη στάση κινημάτων, κινήσεων πολιτών και οργανωμένων χώρων στο σημερινό πλαίσιο, καθώς εκφράζεται κι από τη δική μας σκοπιά η σεβαστή άποψη που θέλει μια αναστολή των πολιτικών εκείνων γεγονότων που μπορούν να ενεργοποιήσουν έναν κίνδυνο υπερμετάδοσης του ιού. Φανταζόμαστε σας απασχόλησε το αν και πώς πρέπει δρούμε ενσώματα αυτή την εποχή και έχετε να σχολιάσετε σχετικά.

Σ.Κ.Π.Π.Ι.: Αρχικά να πούμε τα αυτονόητα, που δυστυχώς πρέπει να λέγονται. Ο κορωνοϊός υπάρχει. Εκατομμύρια άνθρωποι ανά τον κόσμο έχουν χάσει τη ζωή τους, ενώ, παράλληλα, η ανεύθυνη κρατική διαχείριση καθιστά δυσμενέστερη την ήδη δυσμενή κατάσταση. Το αφήγημα της πρώτης καραντίνας, διάφορων κινημάτων, το οποίο έλεγε ότι «θα λογαριαστούμε μετά», ενέχει τον κίνδυνο να βρεθούμε αντιμέτωποι και αντιμέτωπες με καμένη γη. Λόγω της αυξημένης επιθετικότητας του κράτους, μέσω των πολλαπλών Νομοσχεδίων που περνά, αλλά και του μεγάλου χρονικού ορίζοντα της συνθήκης του κορωνοϊού, έχοντας ήδη κλείσει ένα χρόνο, με την έξοδο του τούνελ να φαίνεται ακόμα μακρινή, εμείς αναγνωρίζουμε την επιτακτικότητα της κοινωνικής αντίδρασης. Γι' αυτό επιλέγουμε την ενσώματη πολιτική, προσπαθώντας να τηρούμε, στο βαθμό που είναι εφικτό, τα υγειονομικά μέτρα. Εξάλλου το μόνο που έχουμε είναι ο ένας την

άλλη, και εφόσον αυτοί αρνούνται να μας προστατεύσουν, εμείς θα προστατευτούμε μόνοι και μόνες μας.

Β.: Ως Βαβυλωνία, κι ως άνθρωποι με περίεργα γούστα, έχουμε βρεθεί σε πολλές και διαφορετικές καταλήψεις, σε πολλές και διαφορετικές περιόδους της τελευταίας εικοσαετίας. Πάντοτε έχει ενδιαφέρον να συμμετέχει κανείς σε τέτοια εγχειρήματα, αλλά και να παρατηρεί το πώς οργανώνονται, πώς οργανώνουν τις σχέσεις τους εξωτερικά και εσωτερικά, πώς αναπτύσσουν μια παλέτα δράσεων. Ωστόσο η κατάληψη που πατά στο αμήχανο έδαφος που σχηματίζουν ο αυταρχικός νεοφιλελευθερισμός της κυβέρνησης μαζί με την πανδημική κρίση μας είναι κάτι άγνωστο. Θα θέλαμε να ακούσουμε πώς απαντάτε στα παραπάνω και πώς ντριμπλάρετε ανάμεσα στις συμπληγάδες της εποχής.

Σ.Κ.Π.Π.Ι.: Αρχικά, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την επιτακτικότητα αλλά και την σημασία των καταλήψεων την σήμερον ημέρα, τώρα που το νεοφιλελεύθερο κράτος και οι εκπρόσωποι του επιχειρούν να καταστείλουν οποιαδήποτε κοινωνική και συλλογική διαδικασία και δη αυτές που έχουν ως ορμητήριο τους τα Πανεπιστήμια. Στον αντίποδα, ωστόσο, αυτής της καλά μελετημένης προσπάθειας βρίσκεται το φοιτητικό κίνημα, το οποίο παρά τον λήθαργο στον οποίο είχε πέσει τα προηγούμενα χρόνια φαίνεται τώρα να ξυπνά και να αντιδρά, υπηρετώντας τον ιστορικά γνωστό ρόλο του. Μέρος αυτής της αντίδρασης είμαστε και εμείς. Δεν θα πούμε ψέματα, η πανδημία του covid-19 αποτελεί για εμάς μια πρωτόγνωρη συνθήκη, την οποία καλούμαστε να διαχειριστούμε με ιδιαίτερη προσοχή και εγρήγορση. Και για να το κάνουμε πιο κατανοητό αυτό, η διαχείριση μας κινείται γύρω από δύο άξονες. Ο πρώτος είναι ο υγειονομικός, καθώς αναγνωρίζουμε τον κίνδυνο και προσπαθούμε στο μέτρο του εφικτού να τηρούμε τα μέτρα και τις αποστάσεις, γεγονός που πολλές φορές δυσχεραίνει τις δράσεις μας.

Ο δεύτερος άξονας, και ίσως ο πιο επιτακτικός για εμάς, είναι η κρατική διαχείριση της πανδημίας. Είναι γνωστό ότι η νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση δεν «συμπαθεί» τις καταλήψεις και εν γένει οποιαδήποτε προσπάθεια ανατροπής του status quo που

επιβάλλει. Εξαίρεση, δυστυχώς, δεν αποτελούμε ούτε εμείς. Έτσι, το όλο αφήγημα περί ατομικής ευθύνης, το οποίο με απόλυτη επιτυχία χειρίζεται η σημερινή κυβέρνηση, αποτελεί ένα ακόμα όπλο της, και δυστυχώς πολλές φορές κυριολεκτικά, εναντίον μας. Ουκ ολίγες είναι οι φορές που έχουμε κατηγορηθεί ως ανεύθυνοι μεταδότες του ιού, σε μια προσπάθεια περισπασμού της κοινής γνώμης από τις δικές τους αστοχίες και την παντελή αποτυχία τους να βρουν ουσιαστικές λύσεις στις επιτακτικές υγειονομικές ανάγκες της εποχής. Παράλληλα χρησιμοποιούν ως άλλοθι το εν λόγω επιχείρημα για να δικαιολογήσουν την υπέρμετρη καταστολή και αστυνομική βία, η οποία αποτελεί πανάκεια για αυτούς, όπως έχουμε δει στα γεγονότα της Νέας Σμύρνης, της Πανόρμου, αλλά και στην εκκένωση της κατάληψης της Πρυτανείας του ΑΠΘ. Εμείς, ωστόσο, σε όλα αυτά θα συνεχίσουμε να απαντάμε έτσι όπως έχουμε μάθει, μέσω των συλλογικών και αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών μας, οραματιζόμενοι και οραματιζόμενες ένα καλύτερο αύριο.

Β.: Από μία άποψη τα Γιάννενα είναι μια πόλη των φοιτητών, μια και αποτελούν σημαντικό ποσοστό των μόνιμων κατοίκων, κινούν την οικονομία, μοχλεύουν σκουριασμένες καταστάσεις. Από μία άλλη όμως, δεν είναι καθόλου, καθώς θρυλείται πως υπάρχει (θεσμική αλλά και ουσιαστική) απόσταση μεταξύ πόλης και Πανεπιστημίου, η οποία δεν γεφυρώθηκε ποτέ. Πώς μπορεί «να έρθει» το Πανεπιστήμιο στην πόλη και πώς μπορούν να έρθουν οι αγώνες του Πανεπιστημίου στην πόλη, εντασσόμενοι οργανικά και προσδοκώντας να κερδίσουν έδαφος, υποστήριξη αλλά και διάδραση με την τοπική κοινωνία;

Σ.Κ.Π.Π.Ι.: Είναι γεγονός ότι το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων βρίσκεται εκτός του αστικού ιστού της πόλης. Ωστόσο, για εμάς, το Πανεπιστήμιο δεν το αποτελούν οι εγκαταστάσεις του, αλλά οι φοιτητές και οι φοιτήτριες. Αυτή είναι, λοιπόν, η μεγαλύτερη πρόκληση που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε: να καταφέρουμε να μεταφέρουμε τον «παλμό» των φοιτητών στην υπόλοιπη κοινωνία, προσπαθώντας, παράλληλα, να διατηρήσουμε αυτό που επιδιώκουν να μας στερήσουν εδώ και ένα χρόνο, τη θέση μας στα

Πανεπιστήμια. Έτσι, μέσα από μία σειρά από δράσεις, όπως μικροφωνικές παρεμβάσεις, μοίρασμα κειμένων και πορείες στο κέντρο της πόλης, προπαγανδίζουμε τα αιτήματα μας και καλούμε την υπόλοιπη κοινωνία να συμμετάσχει σε έναν αγώνα που αφορά όλους και όλες μας.

Β.: Εκτός από τον αυταρχισμό, την καταστολή, την ωμή βία του γκλομπ και της πανεπιστημιακής αστυνομίας, υπάρχουν ακόμη η αξιολόγηση, η ποσοτικοποίηση, η σύνδεση με την αγορά, η εξειδίκευση, ο ανταγωνισμός: νόρμες και μοτίβα που ενυπάρχουν και εντείνονται ή αρχίζουν και ξεδιπλώνονται. Αυτά πώς τα αντιπαλεύουμε; Είναι νοητό κάτι τέτοιο στο παρόν Πανεπιστήμιο εντός του παρόντος πλαισίου (κράτος, καπιταλισμός και τοιαύτα) και σε ποιο βαθμό;

Σ.Κ.Π.Π.Ι.: Εδώ, θέλουμε πάλι να απαντήσουμε κινούμενοι και κινούμενες σε δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας αφορά το Πανεπιστήμιο, όπως το οραματιζόμαστε εμείς, ως έναν δημόσιο χώρο που ανήκει και στον οποίο συμμετέχει ολόκληρη η κοινωνία, με διαλέξεις στις οποίες έχει πρόσβαση ο καθένας και η καθεμία, συζητήσεις, δράσεις και εν γένει ως ένα χώρο πολιτικής και κοινωνικής ζύμωσης. Στην «αντίπερα όχθη» βρίσκεται το Πανεπιστήμιο όπως το οραματίζονται οι λίγοι και γνωστοί «άριστοι», το οποίο αποτελεί έναν χώρο αποκομμένο από την υπόλοιπη κοινωνία, ενώ μέσω της εμπορευματοποίησης του προάγει, αποκλειστικά και μόνο, τη θεσμοποιημένη παραγωγικότητα, με σκοπό την ικανοποίηση του κεφαλαίου. Ωστόσο αυτό δεν είναι κάτι καινούργιο, καθώς και πριν την επέλαση του κορωνοϊού, ο οποίος στάθηκε μεγάλη ευκαιρία για την ψήφιση του πολύκροτου Νομοσχεδίου Κεραμέως-Χρυσοχοΐδη, η δομή της εκπαίδευσης, σε όλο το μήκος της, θύμιζε περισσότερο ένα «εργοστάσιο παραγωγής» υπερεξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, παρά μια παιδαγωγική και διαλογική διαδικασία.

Η συνθήκη του κορωνοϊού, λοιπόν, άνοιξε το δρόμο για περεταίρω εντατικοποίηση, καθώς μέσω της τηλεκπαίδευσης ο μόνος ρόλος που εξυπηρετείται είναι αυτός της διεκπερωτικής παράδοσης μαθημάτων, μέσα στην οποία οποιαδήποτε κοινωνική διαδικασία

εκλείπει. Έτσι, μέσα σε αυτό το κλίμα κοινωνικής απομόνωσης, ο Νόμος Κεραμέως-Χρυσοχοΐδη έρχεται να επισφραγίσει όλα τα παραπάνω, κατοχυρώνοντας τα Πανεπιστήμια ως χώρους μονάχα επαγγελματικής κατάρτισης και εξειδίκευσης. Κερασάκι στην τούρτα αποτελεί η περεταίρω ιδιωτικοποίηση τους, καθώς και μία σειρά πειθαρχικών άρθρων, στα οποία οι μόνοι που «χωράνε» είναι οι άριστοι, ενώ οι υπόλοιποι φοιτητές αντιμετωπίζονται ως εγκληματίες. Απέναντι, λοιπόν, στην ιδεοληπτική αντίληψη τους για τα Πανεπιστήμια, εμείς προτάσσουμε τα αιτήματα μας μέσα από τις καταλήψεις και τους αγώνες μας, έτσι ώστε να τα αποκαταστήσουμε ως δημόσιους χώρους, κοινωνικούς και ελεύθερους.